

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.II.30.192/2022/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Somos I. András ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a dr. Czikray Tamás ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen közgyűlési határozat hatályon kívül helyezése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 13.G.40.066/2022/11. számú ítélete ellen a felperes által 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50 000 (ötvenezer) forint másodfokú eljárással felmerült költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az alperes taggyűlése – helybenhagyva az intézőbizottság döntését – a 3/2017. (VI.17.) számú határozatával a felperes tagsági jogviszonyát felmondta; azonban ezt a határozatot a Miskolci Törvényszék a 2017. szeptember 12-én kelt 25.G.40.124/2017/4. számú végzésével felfüggesztette, majd a 28.G.40.081/2018/13. számú ítéletével hatályon kívül helyezte. A Debreceni Ítéltábla Gf.II.30.015/2019/6. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[2] A felperes ezt követően 2019. október 1-jén a 2019. évi tagdíj kiegészítésére 30 000 forintot, 2020. március 9-én jogfenntartással – hivatkozva a korábbi felmondás miatt tagsági jogai gyakorlásának akadályoztatottságára – nem az alperes felhívása szerint a 2017. évi, hanem nyilatkozata szerint a 2020. évi tagdíjra 82 210 forintot fizetett meg.

[3] Az alperes a 2020. július 23-án kézbesített felszólításával a felperest a 2019. évi tagdíj és tagi kötelezettség 200 000 forint összegének 15 napon belüli megfizetésére hívta fel. A felhívást követően a felperes 2020. október 20-án a 2020. évi tagdíjra 75 000 forintot és 2020. november 19-én a 2019. évi tagdíjra és tagi kötelezettségre 70 000 forintot teljesített. Az intézőbizottság a tartozás rendezésének elmaradása miatt az 1/2020. (X.30.) IB határozattal a felperes tagsági jogviszonyát felmondta; a taggyűlés a 2/2021. (VIII.14.) határozatával elutasította a felperes fellebbezését és az intézőbizottság határozatát helybenhagyta.

[4] A felperes a keresetében kérte az alperes taggyűlése 2/2021. (VIII.14.) számú határozatának hatályon kívül helyezését. Ennek indokaként előadta, hogy a korábbi felmondástól 2019. április 27-ig akadályoztatva volt tagsági jogainak gyakorlásában, ezért csak arányos fizetési kötelezettség terhelte, amely miatt tartozása nem állt fenn. Hivatkozott arra is, hogy a vadbeszolgáltatási kötelezettség elmulasztása miatti 50 000 forint vagyoni hozzájárulás egyébként sem terhelte.

[5] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a tagsági jogviszony felmondása jogszerű volt, mivel a felperes befizetést határidőben nem teljesített, tagsági jogai nem voltak korlátozva.

[6] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 60 000 forint perköltséget és megállapította, hogy a

felperes visszaigényelhet az illetékes adóhatóságtól 72 000 forint szükségtelenül megfizetett eljárási illetéket.

[7] Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság nem értett egyet a felperes azon érvelésével, hogy a kötelező vadbeadás ellenértékének megfizetésére irányuló tagi kötelezettség teljesítése a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:9. §-a, illetve 3:65. §-ának (4) bekezdése szerinti fogalomhasználat értelmében vagyoni hozzájárulásnak minősülne. A jogi személy csak úgy tud eleget tenni a vagyoni viszonyok keretei között vállalt kötelezettségeinek, ha rendelkezik saját vagyonnal. A jogi személy alapításakor ez a vagyon csak az alapítótól vagy a tagoktól származhat, ezért mondja ki rájuk a Ptk. a vagyoni hozzájárulás kötelezettségét. Az egyesület megalakulása után fizetendő, a fizetésre kötelező alapszabályban, illetve a házi szabályzatban rögzített, a vadbeszolgáltatási kötelezettség nem teljesítéséből eredő szankciós fizetési kötelezettség nem minősülhet vagyoni hozzájárulásnak. Téves továbbá a felperesnek az a jogszabályértelmezése is, mely szerint az egyesület tagja nem kötelezhető vagyoni hozzájárulás befizetésére, ezért a fizetési kötelezettség előírása akkor sem ütközne a Ptk. 3:65. §-a (4) bekezdésének rendelkezésébe, ha az vagyoni hozzájárulás lenne. A Ptk. ugyanis alapvetően a diszpozitivitás talaján áll, tehát az ott szabályozott normáktól el lehet térni, kivéve, ha az eltérést a törvény kifejezetten kizárja. A vagyoni hozzájárulás fizetésének kötelezettsége a Ptk. 3:4. §-ának (2) bekezdése alapján a létesítés szabadsága körében az alapszabályban szabályozható, az alperes alapszabálya is ennek megfelelően rendelkezik, amikor utal a házi szabályzatban megfogalmazott vadbeszolgáltatási kötelezettség teljesítésére. A Ptk. nem tiltja e körben az eltérést, mindebből következően a felperesnek az 50 000 forintos vadbeszolgáltatás ellenértékét meg kellett fizetnie.

[8] Az elsőfokú bíróság úgy találta, hogy az előzőek figyelembevételével a felszólításban foglalt határidőben a felperes fizetési kötelezettségét nem teljesítette. A 2019. évre vonatkozóan 150 000 forint éves tagdíj és 50 000 forint vadbeszolgáltatás ellenértéke, mind összesen 200 000 forint fizetési kötelezettsége állt fenn. Ezzel szemben a felperes vitatta, hogy a 2019. évi tagdíj teljes egészében terhelné azért, mert megítélése szerint 2019. április 27-ig, az akkor tartott taggyűlésig tagsági jogait nem gyakorolhatta. Még ha ez az érvelés el is fogadható, az állapítható meg, hogy 2019. április 27. és december 31. között eltelt 249 napra eső tagdíjat, azaz 102 339 forintot, valamint az 50 000 forint vadbeadás elmulasztása miatti tagi kötelezettséget, mindösszesen 152 339 forintot kellett volna felhívásra megfizetnie. Állítása szerint 2019. október 1-jén a 2019. évi tagdíj kiegészítésre 30 000 forintot, 2020. március 9-én jogfenntartással a 2019. évre 82 210 forintot, 2020. november 19-én a 2019. évi tagdíjra és tagi kötelezettségre 70 000 forintot, azaz összesen 182 210 forintot fizetett meg, amellyel teljesítette fizetési kötelezettségét. Ez az érvelés azonban az elsőfokú bíróság szerint téves. Még ha el is fogadható, hogy a határozat meghozataláig, azaz 2020. október 30-ig a felperes megfizetett 30 000 forintot a 2019. évi tagdíj kiegészítés jogcímén és az okirati bizonyítékkal szemben elfogadható lenne, hogy a 82 210 forintos befizetést a 2019. évi tagdíjra kívánta teljesíteni, akkor is a határozat meghozataláig ez az összeg kevesebb, mint a 152 339 forintos tartozása. A 2020. november 19-én megfizetett 70 000 forint egyrészt késedelmesen teljesített, másrészt a 2020. október 20-án fizetett 75 000 forint jogcímeként a 2020. évi tagdíjat jelölte meg, ezen összegek nem számolhatók el a 2019. évre. Ugyanakkor nem is fogadható el valóságnak az a felperesi állítás, hogy a 82 210 forintot a 2019. évi tagdíjra kívánta beszámítani, hiszen az okirat azt tartalmazta, hogy a jogfenntartással átutalt összeget adott esetben a 2020. évi tagdíjával kapcsolatos rendezésnek kívánja tekinteni. Csupán a felperes saját nyilatkozata volt az, hogy ez egy elírás volt a részéről, amelyet azonban bizonyítani nem tudott.

[9] Az alperes alapszabályának 7.a.4. pontja úgy rendelkezik, hogy felmondható a tagsági viszonya annak a tagnak is, aki az előírt vagyoni hozzájárulás, tagdíjfizetési vagy tagi kötelezettség megfizetési kötelezettségének önhibájából három hónapja – az írásbeli felszólítás kézhezvételétől számított 15 napon belül – nem tett eleget, amennyiben a mulasztás pótlására szólító felhívás tartalmazza a lehetséges jogkövetkezményt is. Mivel a felperes nem teljesítette a fizetési kötelezettségét határidőre, ezért az elsőfokú bíróság szerint az alperes jogszerűen mondta fel a tagsági jogviszonyát, ebből következően a kereset elutasításának volt helye. A pervesztes felperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesi jogi képviselő a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (3) bekezdése alapján meghatározott ügyvédi munkadíja mint elsőfokú perköltség megfizetésére.

[10] Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatását, a keresetének teljesítését és az alperes marasztalását az első- és másodfokú perköltsége megfizetésében; másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezését.

[11] Kifejtette, hogy – lényegében megismételve az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait – a felperes a 2017. évben nem tudta gyakorolni tagsági jogait, nem kapott ez idő alatt felszólítást, hogy elmaradása lenne, a 2017. évben a társaság még neki is utalt vissza tagdíj többletet. Részletesen előadta, hogy mely tények támasztják alá, hogy a 2019. április 27-i taggyűlésig a felperes tagsági jogait nem gyakorolhatta.

[12] Felhívta, hogy a vadbeadás elmaradásának jogi szankcióját, a vagyoni hozzájárulást az elsőfokú bíróság téves jogi következtetés alapján tartotta jogszerű igénynek. Az egyesület tagja nem köteles vagyoni hozzájárulást teljesíteni, a vagyoni hozzájárulás nem írható elő annak, aki a tagsághoz fűződő jogait nem tudta gyakorolni.

[13] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vitatottnak tekintette a 2019. évre 150 000 forint tagdíj és 50 000 forint vadbeszolgáltatás ellenértéke fizetési kötelezettségét, ezzel szemben erre vonatkozóan bizonyítást kellett volna felvenni, amely jogszabálysértően elmaradt. A per tárgyává tett fizetési felszólításban megjelölt tételeket és azok jogcímét mindvégig vitatta. A tartozásról és a kizárásáról kapcsolatos álláspontját elmondta taggyűlésen, ezzel kapcsolatban az alperes titkárával vitába is keveredett.

[14] Hangsúlyozta, hogy a 2020. március 9-i befizetést a 2019. évre szánta, amelyet igazol, hogy a felszólítás a 2019. évi elmaradás befizetésére irányult. A 2020. november 19-én befizetett 70 000 forint tagdíj teljesítését pedig az alperes befogadta, a pénz megtartása és a kizárás fenntartása a kettős szankció tilalmába ütközik. Kiemelte, hogy a felperes tisztázni akarta az alperessel fennálló vitáját, javaslatát azonban az alperes nem vette napirendre. Összességében a 2019. évre tagdíj elmaradása nem volt, ezért a tagsági jogviszonya megszüntetése jogszabálysértő.

[15] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján való helybenhagyását, a felperes másodfokú perköltségében marasztalását kérte.

[16] Felhívta, hogy a felperesnek a 2019. évi tagdíj és tagi kötelezettség meg nem fizetése miatt mondták fel a tagsági jogviszonyát. A 2019. évben 150 000 forint tagdíj és 50 000 forint tagi kötelezettség elmulasztásából keletkezett összeget kellett volna az alperes részére megfizetnie. Az alperes házi szabályzata értelmében minden év április 30-ig az éves tagdíj 50 %-át, szeptember 30-ig további 25 %-át, november 30-ig a fennmaradó 25 %-át kell megfizetni, míg egy vadászati évben minden tag legalább nettó 50 000 forint értékben köteles vadat beadni. A házi szabályzat akként rendelkezik, hogy ha a tag fizetési kötelezettségét az esedékességtől számított 3 hónapon belül nem fizeti meg, akkor fel kell szólítani a fizetésre,

és ha ekkor sem fizet, akkor a tagsági jogviszonya felmondható. Ez történt a felperes esetében is. A felszólításra figyelemmel a felperes a 2019. évi tagdíjat 2020. február 28-ig, míg a tagi kötelezettséget 2020. május 31-ig teljesíthette volna. Az alperes azonban a házi szabályzatban meghatározott határidőkön is túllépve, csak 2020. július 18-án szólította fel a felperest a 2019. évre esedékes tartozásai megfizetésére, amely határidő 2020. augusztus 7-én lejárt, emiatt 2020. október 30-án felmondták a tagsági jogviszonyát. A felperes csak ezt követően, 2020. november 19-én fizetett 70 000 forintot, amely befizetés egyrészt határidőn túli volt, másrészt a valós tartozásának csak egyharmad része. A korábban befizetett 82 210 forintot nem lehetett figyelembe venni a 2019. évi tartozása vonatkozásában, mivel egyrészt a 2017. évre napra pontosan kiszámolt összeget az alperes egyértelműen az adott évre kérte, másrészt a felperes saját maga írta, hogy adott esetben a 2020. évi tagdíja vonatkozásában kéri elszámolni. A 75 000 forintos befizetést pedig a 2020. tagdíjára fizette be, az egyértelműen oda tartozott. Téves azon okfejtés, miszerint a kötelező vadbeadás megváltása miatt kért 50 000 forint vagyoni hozzájárulás lenne, ebben a részben osztotta az elsőfokú ítélet jogi álláspontját.

[17] Részletesen bemutatta időrendi sorrendben a 2017. évtől a felperes részére küldött felszólításokat és az azt követő felperesi cselekményeket, és abból azt a következtetést vont le, hogy a felperes egyáltalán nem akart az alperesnek fizetni, részlegesen tartozását csak tagsági jogviszonyának az intézőbizottság általi felmondása után kezdte hiányosan rendezni.

[18] Az ítéltábla a fellebbezést megalapozatlannak találta.

[19] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, és azt a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelése alapján, helytállóan állapította meg, a jogszabályi rendelkezéseket megfelelően hívta fel és a jogvita elbírálásához helyesen alkalmazta, érdemi döntése jogi érveit az ítéltábla minden részében osztotta.

[20] Csupán a fellebbezésben előadottakra tekintettel mutat rá az ítéltábla a következőkre:

[21] A Pp. 2. §-ának (2) bekezdése szerinti kérelemhez és ellenkérelemhez kötöttség alapján a kereset elbírálása során abban kellett állást foglalni, hogy a felperesnek a tagsági jogviszony folytán fennállt-e olyan nem teljesített fizetési kötelezettsége, amely a Ptk. 3:68. §-ának (1) bekezdése alapján a tagsági jogviszonya megszűnését eredményezte. Azt a felperes maga sem vitatta, hogy a tagsági jogviszonyból eredő fizetési kötelezettség megszegése esetén, a megfelelő eljárási rendben, jogszerűen van helye az alperes létesítő okirata szerint a tagsági jogviszony megszűnését eredményező szankciónak, így a szankció alkalmazásának az alperes által meghatározott feltételeit nem kellett a perben vizsgálat tárgyává tenni. Annak pedig nem volt jelentősége, hogy az alperes a tagsági jogviszony megszűnésének alkalmazott eseteként nem a Ptk. szóhasználatát alkalmazta; tekintettel arra, hogy az egyesületi autonómiából és önrendelkezési jogból, az egyesületre ebben a részben vonatkozó diszpozitív szabályozásból az következik, hogy a létesítő okirat az egyesületi tagsági jogviszony megszűnésének feltételeit szabadon rendezheti, viszont a jogkövetkezmény alkalmazásának egyértelmű garanciális szabályait kell tartalmaznia (ezt az érvelést részletezi a Debreceni Ítéltábla Gf.II.30.258/2020/5. számú ítélete).

[22] Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott arra, hogy a felperes keresetének megítélése során a Ptk. 3:68. §-ának (1) bekezdése mellett az alperes működését szabályozó alapszabályát és házi szabályzatát, azoknak a releváns rendelkezéseit kellett alkalmazni. A taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése iránti perben a bíróság ugyanis kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a taggyűlési határozat jogszabályba, vagy a létesítő okirat rendelkezésébe ütközik-e, más szempontok vizsgálatára – így célszerűség, gazdaságosság, a felek érdekei – nincs lehetőség. (Ezeket fejtik ki, többek között a BH2022. 212., BDT2020. 4269., BDT2019. 4044. számon közzétett határozatok, amelyek elvi tartalmával az ítéltábla is egyetért.)

Ezeket az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette is az ítélet indokolásában, melyekre az ítéltábla csupán visszautal. A per eldöntése szempontjából pedig ennek azért volt elsődleges jelentősége, mert ezek a szabályok tartalmazták a felperest is terhelő tagi kötelezettség jogcímét, mértékét, esedékességét, teljesítése elmulasztásának jogkövetkezményeit, ennek alapján a tagsági jogviszony meghatározott határidőben és módon felmondhatóságát. A per elbírálása során ezekből a rendelkezésekből kellett kiindulni.

[23] A perben nem volt vitás, hogy a tagdíj mértéke a 2019. évben 150 000 forint volt. Vitatott volt ugyanakkor a felek között, hogy az 50 000 forint összegű további tagi kötelezettség az alapszabályban, illetve házi szabályzatban meghatározott úgynevezett vagyoni hozzájárulás jogcímén érvényesíthető volt-e. Az elsőfokú bíróság által ebben a részben kifejtett indokokkal az ítéltábla mindenben egyetért. Az alperesnek ugyanis joga volt az egyesületi autonómia folytán olyan kötelezettséget meghatározni, amely vagy természetben, azaz az elejtett vad alperesnek való beadásával, vagy ennek elmaradása esetén pénzben történő megváltással volt teljesíthető. Ez a tagi kötelezettség – annak rendeltetése, de az azt rendező előírások szóhasználata alapján is – nem azonosítható a felperes által hivatkozott, az egyesület alapításakor teljesítendő vagyoni hozzájárulással.

[24] Ekként tehát az ítéltábla is azt az álláspontot foglalta el, hogy az alperesnek a felperessel szemben a 2019. évre összesen 200 000 forint követelése állt fenn. Ebből még a felperes sem hivatkozott a felszólítás előtti egészében teljesítésre; ugyanakkor a rendelkezésre álló iratokból egyértelműen következik, hogy mindaddig teljesítés egyáltalán nem történt, mivel a 2019. október 1-jén fizetett 30 000 forint az éves állandó kötelezettségen felüli rendkívüli tartozás volt, a 2020. március 9-én fizetett 82 210 forint pedig sem az alperesi felszólítás, sem a felperesi közlés szerint nem a 2019. évre vonatkozott. Erre figyelemmel jogszerű volt a kötelezettségek teljesítésére irányuló alperesi fizetési felszólítás. A fizetési felszólítás határidejében nem történt a felperes részéről teljesítés, a tényállásban szereplő egyes pénzösszegek befizetése pedig a keresettel támadott határozat jogszerűségét nem érinti. Ugyanis a teljesítések egyrészt egyértelműen megállapíthatóan utólag, a tagsági jogviszony felmondása után történtek, másrészt azok nem a 2019. évi tartozás teljesítésére szolgáltak. Az elsőfokú bíróság helyesen vezette le, hogy még a felperes által az okiratokkal szemben kifejtettek szerinti teljesítés sem fedezte határidőben a 2019. évre esedékes tartozásait. A tagsági jogviszony szempontjából pedig kizárólag annak volt jelentősége, hogy a fizetési felszólítás jogszerűen fennálló tagi kötelezettséget érintett és ezt a kötelezettséget a tag sem a felszólításban megadott határidőben, sem a felmondásig egészében nem teljesítette. A támadott alperesi határozat a felmondás indokaként a fizetési kötelezettség elmaradását jelölte meg, amely az előzőek szerint valós volt, ebből következően a felperes tagsági jogviszonyát az alperes jogszerűen szüntette meg, ezért helyes volt a határozat hatályon kívül helyezésére irányuló kereset elutasítása.

[25] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján, annak helyes indokai folytán, helybenhagyta.

[26] A felperes fellebbezése nem volt eredményes, ezért a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla az alperes javára a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (3), (5) és (6) bekezdései alapján megállapított, a meg nem határozható pertárgyértékre, az ügy tárgyára, a fellebbezési ellenkérelem terjedelmére és a másodfokú tárgyaláson részvételre figyelemmel meghatározott összegű indokolt ügyvédi munkadíj mint másodfokú perköltség megfizetésére.

Debrecen, 2022. október 13.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró